

Elke ochtend bijkletsen op de leugenbank

Koffie, gebak en een Beerenburgje... de mannen van de leugenbank in St.-Annaparochie namen het er donderdagochtend van. Niet zonder reden: afgelopen 30 juli vierden zij hoe precies tien jaar geleden hun 'eigen' overdekte leugenbank werd geplaatst bij de Van Harenskerk. Sindsdien zitten de heren zes dagen per week stipt om 09.00 uur bij elkaar.

Door Gerard de Jong

Donderdagochtend, 09.00 uur precies. De leugenbank voor de Van Harenskerk in St.-Anna is met vlaggetjes versierd - 's ochtends vroeg gedaan door dhr. Groenendaal - en goed gehumeurd komen de 'bewoners' bij hun tempel aan.

Er valt dan ook wat te vieren: precies tien jaar geleden kregen ze een dak boven hun hoofd.

"Fan 't maityd hadden wy wat 'n praatsy, en doe sâg ik inenen 't koperene plaatsy dat in 'e bank skroefd is, met de datum fan de plaatsing. Ik docht dat motte wy al even fiere," zegt Tjisse van der Weg, erbij vanaf het eerste uur.

Zo geschiedde. Burgemeester Van der Werff en wethouder Kaper kwamen langs met koffie en gebak. Jo Postema bracht Beerenburg mee. In enkele korte toespraakjes werd stil gestaan bij de geschiedenis van de bank, en voorzitter Porte van Stichting Bildtse Belangen onthulde een fotocollage over de bank. Van der Weg is een van de 'harde kern' van vier man - "maar d'r waaije ok faak genog anderen even an" - en volgens sommigen de kapitein van de groep. Al wil hij daar zelf niets van weten. "Ik bin niet meer as

'n ander. Ik bin d'r alleen wel fan 't begin ôf bij. Tegaar met Tjeerd Polstra hewwe wy 't ploechy wat opricht."

Dat gebeurde al ver voordat het huidige bouwwerk in 1999 werd neergezet. Daarvoor had de dagelijkse 'raad' plaats op een lang, dun bankje. Geregeld stond er dan een groep van 10, 12 man op de hoek, maar de groep is door de jaren heen uitgedund. "Seker vijf fan die ouwe feteranen binne d'r niet meer." De bankzitters waren maar wat blij met de overdekte bank tien jaar terug, en zijn dat nog steeds. "'t Is de faste dâg-opening, dat is soa groeid. En je motte d'r al weze, âns sit de ander alleen. Of die ander blyft thús en dan sitte je sels alleen. Dat kin dus niet."

Het ritueel verloopt volgens een vast patroon, legt Van der Weg uit. "Wy beginne altyd om 09.00 uur. Om 09.30 uur wort 't offisjele deel ôfsloaten, al

loopt 't nag wel 's út tot kertier foor tien-nen." Wat ze allemaal bespreken? "'t Leste nijs. En at d'r gyn leste nijs is dan lige wy. 't Blyft 'n leugenbank fansels!"

Zo komen ze zes dagen in de week bijeen. Alleen in de winter blijft men vaak thuis. "Dan hewwe wy reses. Fan novimber ant maart, dan is 't ôns te koud. En dan in 't foorjaar sêge wy "'t is weer soa feer', en weet elkeneen wat dat betekent."

Er is ook nog een traditie ingeslepen door de jaren heen: de jute zak. Van der Weg: "De jeugd sit hier avens ok. Soms is 't offens dan soa 'n groate rotsooi. Spoiten, drank, fla, kepokkys... 'n ware binde. En ôns frôly binne nagal arig begaan met ôns kleren." En dus zitten de heren tegenwoordig op een jute aardappelzak. "Met 'e sak op 'e sak," heet het. "En at eên 'm fergeten fouwe wy 'm 'n slag minder."

Johan Postema en Gerrit Krol (links) delen koffie en gebak uit aan de heren van de leugenbank.

(foto: Jan Bonefaas)

Vijftien jaar nieuws, roddels en moppen over de tong bij de leugenbank in St.-Anna

'Wij losse hier de wereldproblemen op, maar gyneen lústert naar ôns'

De heren van de leugenbank in St.-Anna bespreken elke ochtend het wereldnieuws, Bildtse zaken, af en toe een sappige roddel en ze tappen moppen. Donderdag werd gevierd dat vijftien jaar geleden de robuuste bank tegenover de Van Harenskerk in gebruik werd genomen. Met koffie en gebak van de burgemeester.

Door Gerard de Jong

Koffiekannen, kopjes en schoteltjes, en een doos gebak liggen in de achterbak van de auto van burgemeester Gerrit Krol. Samen met bode Johan Postema bracht Krol donderdagochtend een bezoek aan de leugenbank in de Van Harenstraat. Ze feliciteerden de mannen met hun jubileum.

In 1998 werd het idee voor een leugenbank bedacht. Hans Groenendaal, een van de vaste aanwezigen, haalde

donderdag kort de geschiedenis aan. "Een groepje mannen wilde graag een vaste plek om elkaar regelmatig te kunnen treffen. Lolle Lodewijk, Jan de Groot, Keimpe Delfstra, Tjitse van der Weg en enkele andere waren de gangmakers achter het idee."

Voordat de leugenbank er kwam, zaten de mannen op enkele stenen banken die voor de Van Harenskerk stonden. Deze waren uiteraard niet overdekt, en dus ging het bijkletsen 's ochtends niet door als het regende.

Met financiële steun van onder andere Bildtse Belangen kon er een bank komen. "De eerste tekening voor de leugenbank waar soa groat, dat de kerk d'r bij in 't niet fiel," vertelt Piet Wiersma, voor één keer niet op klompen maar met nette schoenen aan. Zijn vrouw had hem gezegd 'as heer fermomd' te moeten gaan op deze feestelijke dag. "D'r kunnen wel 45 minsen op sitte. Dan kon nooit fansels, dat waar feul te groat. 't Ontwerp is doe 'inkrompen', en dut is 't risseltaat."

Op 30 juli 1999 werd de bank officieel in gebruik genomen. Groenendaal: "We zijn elke morgen bij elkaar. Menig leugen gaat na vijftien jaar nog steeds door, maar er passeren ook ware zaken hoor!"

Wat er dan zoal besproken wordt? Alles. "Wij losse hier de wereldproblemen op," zegt Aldert Cuperus, "maar d'r lústert nooit een naar ôns." Cuperus zit op de hoek van de bank. "Ik hou 't plakky fan Tjitse van der Weg wêrm." Van der Weg, een van de mannen van het eerste uur, kan er de komende tijd vanwege gezondheidsproblemen niet bij zijn. Wel stuurde hij een kaart aan zijn kameraden.

De mannen genieten van het gebak en lachen om de moppen van Klaas Visser ("fertel die ene mop over die boer nag 's Klaas!"). Piet Wiersma staat daarna nog even stil bij de aanleiding voor dit 'verjaardagsfeestje'. "Wêrom fiere wy fyftyn jaar? Wêrom niet 'n mooier getal, soa as 25? Nou, dat sil ik jim sêge: over 25 jaar dan binne wij d'r niet meer," en na een korte stilte:

"'t Is onfoorstelber hoe gau de minsen om je hine wegfâle." De anderen knikken instemmend, en er volgt een lange opsomming van namen van mannen die er niet meer bij zijn. "Wij sitte hier dos in 'e wachtkamer," klinkt het bedrukt.

Maar de lach en mooie verhalen zijn al snel weer terug. De heren weten trouwens maar al te goed dat zij niet de enige gebruikers van de leugenbank zijn. 's Avonds zit er voornamelijk jeugd op de leugenbank. De volgende ochtend vinden ze geregeld stille getuigen als blikjes, zakjes, peuken of andere rotzooi verspreid op de grond.

Toch nemen ze de jeugd niet kwalijk; integendeel. Groenendaal: "Ook de tienerjeugd uit St.-Anna en omstreken maakt gebruik van dit mooie praat-huis. Ik had nooit gedacht dat ik op hoge leeftijd nog zo goed kon bijhouden wat de jeugd allemaal beleeft. We kunnen het elke ochtend lezen, als ze weer wat teksten op de palen hebben geschreven!"